

FEDERALE OVERHEIDSDIENST
WERKGELEGENHEID, ARBEID EN
SOCIAAL OVERLEG

Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het werk.

Advies nr. 127 van 20 juni 2008 met betrekking tot een ontwerp van koninklijk besluit betreffende de aanpassing van de Belgische lijst van grenswaarden voor beroepsgebonden blootstelling aan chemische agentia.

I. VOORSTEL EN MOTIVERING

A. Voorgeschiedenis

Aan de basis van het huidige advies liggen (zie Advies nr. 114 van 16 februari 2007):

- de gedachtewisseling over het probleem van het aanpassen van de lijst van grenswaarden tijdens de vergadering van 28 februari 2003 van de Hoge Raad en zijn beslissing om een commissie ad hoc te belasten met het onderzoek van de problematiek van het aanpassen van de grenswaarden, inzonderheid, het ontwikkelen van een systeem voor het regelmatig vergelijken of aanpassen van de Belgische lijst van grenswaarden,
- de adviesaanvraag van 19 maart 2003 van de Minister van Werkgelegenheid over een ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 11 maart 2002 betreffende de bescherming van de gezondheid en de veiligheid van de werknemers tegen de risico's van chemische agentia op het werk, ontwerp dat, na een vergelijking van de Belgische grenswaarden met deze die in Duitsland, Frankrijk, Groot-Brittannië en Nederland van kracht zijn of met deze die door de A.C.G.I.H. (American Conference of Governmental Industrial Hygienists) en de S.C.O.E.L. (Scientific Committee on Occupational Exposure Levels) van de Europese Commissie, telkens de grenswaarde oplegt die voor de werknemers de hoogste graad van gezondheidsbescherming kan bieden,
- en ingevolge beide voorgaande punten, het advies nr. 73 van de Hoge Raad van 26 september 2003, aangevuld met de schriftelijke adviezen van 28 november 2003, 4 december 2003 en 8 januari 2004, waarvan de kerngedachte erin bestaat dat de beoordeling van voorstellen tot aanpassing of vaststelling van grenswaarden best in een "twee trapsprocedure" zou gebeuren, meer precies moet in de eerste fase een wetenschappelijke toetsing gebeuren, terwijl in de tweede fase deze voorstellen getoetst moeten worden op hun sociale dimensie en hun technische haalbaarheid.

Ingevolge dit laatste advies heeft de administratie in opdracht van de Beleidscel van de Minister van Werk, op 21 april 2005, een voorontwerp van procedure en een nieuwe grenswaardenlijst, gebaseerd op een vergelijking met de ACGIH 2005 grenswaarden aan de Hoge Raad bezorgd. Het Uitvoerend Bureau van de Hoge Raad behandelde dit onderwerp tijdens zijn vergaderingen van 22 april en 13 mei 2005 en besliste om de verdere uitwerking van de procedure toe te vertrouwen aan de opgerichte commissie ad hoc.

Deze commissie vergaderde op 23 juni 2005, gevolgd door opeenvolgende op puntstellingen door het Uitvoerend Bureau dat de te volgen procedure vastlegde tijdens zijn vergadering van 16 december 2005.

De procedure werd door de Hoge Raad bevestigd tijdens zijn zitting van 24 februari 2006. Samengevat omvat zij de volgende elementen:

- Het is de bedoeling om, door middel van een publieke raadplegingsprocedure betreffende de beroepshalve blootstellingslimietwaarden voor de chemische agentia, te vernemen welke limietwaarden problemen zouden kunnen stellen, onder andere om socio-economisch redenen.
- De administratie maakt een ontwerp van lijst op van nieuwe grenswaarden, gebaseerd op gezondheidsoverwegingen en de overeenkomstige criteriadocumenten, onder meer, SCOEL/Final documenten; dit kan over nieuwe grenswaarden of over aangepaste, reeds bestaande, grenswaarden gaan.
- Deze lijst wordt op de website van de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg gepubliceerd.
- Tot 2 maand na aanvang van de publicatie hebben sociale partners of desgevallend individuele werkgevers of werknemers het recht bezwaar aan te tekenen tegen één of meerdere gepubliceerde waarden.
- Voor de grenswaarden waarvoor er bezwaar is aangetekend, moet het bezwaardossier binnen de vijf maand na publicatie, worden ingediend, met vermelding van:
  - op uitvoerige wijze, de redenen waarom de voorgestelde gezondheidsgebaseerde grenswaarde niet kan worden nageleefd; deze redenen kunnen van sociale, economische of technologische aard zijn;
  - welke limietwaarde wèl kan worden nageleefd en vanaf wanneer;
  - vanaf wanneer de gezondheidsgebaseerde grenswaarde wèl kan worden nageleefd;
  - de voorstellen van preventieve maatregelen om gezondheidsproblemen te voorkomen bij blootstelling aan de voorgestelde grenswaarden (inclusief gericht gezondheidstoezicht).
- de grenswaarden waarvoor geen bezwaar is aangetekend, worden in een eerste ontwerp van koninklijk besluit samengebracht, dat via de Minister aan HRPBW voor formeel advies wordt voorgelegd, gevolgd door het advies van de Raad van State en de voordracht aan de Koning;
- De Minister legt de lijst met grenswaarden waarvoor bezwaar was aangetekend, onder de vorm van een tweede ontwerp van koninklijk besluit, samen met de bezwaardossiers en de overwegingen van deskundigen, voor formeel advies voor aan de HRPBW.

Een eerste aan de procedure te onderwerpen lijst met grenswaarden voor beroepsmatige blootstelling van werknemers aan chemische agentia, werd bij brief van 9 januari 2006 van de Directeur-generaal van de Algemene Directie Humanisering van de Arbeid aan de Voorzitter van de Raad bezorgd.

De publieke raadplegingsprocedure voor deze lijst startte op 1 maart 2006 en eindigde op 31 augustus 2006 (uitzonderlijk verlengde termijn omwille van de vakantieperiode).

De grenswaarden waartegen geen bezwaar was ingediend werden ondergebracht in een ontwerp van koninklijk besluit dat op 10 januari 2007 door de Minister van Werk voor advies aan de Hoge Raad voor preventie en bescherming op het werk is voorgelegd.

Dit leidde tot het advies nr. 114 van 16 februari 2007, dat samen met de grenswaarden waarop advies nr. 115, van dezelfde datum, betrekking had (omzetting in Belgisch recht beoogt van de

richtlijn 2006/15/EG van de Commissie van 7 februari 2006 tot vaststelling van een tweede lijst van indicatieve grenswaarden voor beroepsmatige blootstelling ter uitvoering van Richtlijn 98/24/EG van de Raad en tot wijziging van de Richtlijnen 91/322/EEG en 2000/39/EG), is omgezet door een koninklijk besluit van 17 mei 2007.

Voor de grenswaarden waartegen een bezwaar was ingediend stelden zich evenwel twee problemen.

Een eerste probleem stelt zich in fase drie van de publieke raadplegingsprocedure. Nadat de bezwaardossiers ingediend zijn, is het voor de Minister en de Administratie immers moeilijk om een ontwerp van koninklijk besluit voor te leggen waarin ze reeds een positie innemen in de discussie over de sociale, technologische en economische haalbaarheid van een grenswaarde, die volgens de procedure binnen de Hoge Raad moet gevoerd worden.

Het tweede probleem stelde zich op het niveau van de ontvankelijkheid van de bezwaardossiers. Een aantal van deze dossiers gaven geen antwoord op één of meer van de vier vragen of elementen die een wezenlijk onderdeel van de haalbaarheidstoetsing vormden.

Bovenop dit tweede probleem voegde zich bovendien de vaststelling dat de vier vragen of elementen alleen zin hadden voor de bezwaren tegen voorgestelde grenswaarden die door de indieners van het bezwaar als te laag werden geduid. Voor bezwaren tegen voorgestelde grenswaarden welke door de indieners van het bezwaar als zijnde nog te hoog werden geduid, was evenwel geen motivatie voorzien.

Om uit de patstelling te geraken deed de administratie een voorstel dat erop neerkwam de chemische agentia, waarvoor bezwaar was ingediend, in twee groepen onder te brengen:

1. de eerste groep omvatte de agentia waarvoor voorgesteld werd het bezwaar als niet ontvankelijk te beschouwen; dit waren:
  - de bezwaren tegen een grenswaarde die als te laag werd geduid, maar waarvoor niet op alle vier van de vragen of elementen werd geantwoord;
  - de bezwaren tegen een grenswaarde die als te hoog werd geduid, maar waarvoor geen motivatie werd aangevoerd, bvb. de verwijzing naar grenswaarden in andere lidstaten van de EU.

Deze agentia werden in een eerste ontwerp van koninklijk besluit ondergebracht, met dezelfde grenswaarden als deze die werden voorgesteld tijdens de publieke raadplegingsprocedure (I.L.V., versie 2005 van de A.C.G.I.H.).

2. de tweede groep omvatte de agentia waarvoor voorgesteld werd het bezwaar als ontvankelijk te beschouwen; dit waren:
  - de bezwaren tegen een grenswaarde die als te laag werd geduid en waarvoor op alle vier van de vragen of elementen werd geantwoord;
  - de bezwaren tegen een grenswaarde die als te hoog werd geduid en waarvoor een motivatie werd aangevoerd, bvb. de verwijzing naar grenswaarden in andere lidstaten van de EU.

Deze agentia werden in een tweede ontwerp van koninklijk besluit ondergebracht, met dezelfde grenswaarden als deze die werden voorgesteld tijdens de publieke raadplegingsproce-

dure (I.L.V., versie 2005 van de A.C.G.I.H.), maar waarvan het de bedoeling is deze grenswaarden aan te passen aan de resultaten van de sociale, technische en economische toetsing.

Op basis hiervan besliste het Uitvoerend Bureau van 3 april 2007 om de aanwezigheid van een antwoord op elk van die vier vragen/elementen als criterium te gebruiken om de bezwaardossiers al dan niet ontvankelijk te verklaren voor de discussie inzake de toetsing.

De discussie op zich en de voorbereiding van het advies vertrouwde het Bureau toe aan een commissie ad hoc.

Wat de andere bezwaardossiers betreft, werd beslist om deze waarvoor in de raadplegingsprocedure een gemotiveerde verlaging van de voorgestelde grenswaarde vanuit vakbondszijde gevraagd werd, als input te nemen bij de volgende publieke raadplegingsprocedure.

De vraag voor een verlaging van de voorgestelde grenswaarden schept voor de werkgeverszijde inderdaad een probleem, daar ze uitgegaan zijn van de ACGIH waarden en ze niet voorbereid zijn op vraag van verdere verlaging van de grenswaarden. Zulke verlaging eist een nieuwe consultatie bij de achterban, daar de argumenten van de vakbonden verwijzen naar situaties in andere lidstaten waar de industriële situaties anders kunnen liggen dan in België.

Voor de niet ontvankelijke dossiers werd beslist om het voorstel van de administratie te volgen, wat inhoudt dat de geconsulteerde grenswaarden worden aangenomen en in een ontwerp van koninklijk besluit opgenomen (zie ontwerp van koninklijk besluit onder punt 1., hierboven).

B. Het huidige advies

Het huidige advies heeft betrekking op de ontvankelijke bezwaardossiers die uit de publieke raadplegingsprocedure maart – augustus 2006 resulteerden. Het betreft meer precies de grenswaarden voor beroepsmatige blootstelling aan zinkoxide, glasvezelstof, zwavelzuur, styreen, vuurvaste keramische vezels, siliciumdioxide (kristallijn): kwarts (inadembare fractie) en methylbromide.

De commissie ad hoc waartoe het Uitvoerend Bureau van 3 april 2007 besliste, vergaderde op 2, 5, 9, 14 en 15 mei 2007. De verdere voorbereiding van het advies gebeurde tijdens de vergaderingen van een Bijzonder Uitvoerend bureau op 3 april, 8 mei en 15 oktober 2007 en 7 april 2008.

Ter inleiding tot het advies wordt hieronder het overzicht per stof vermeld van de huidige grenswaarde, de tijdens de publieke raadplegingsprocedure voorgestelde grenswaarden en de tegenvoorstellen van de werkgevers gedaan in de uitgewerkte bezwaardossiers.

- zinkoxide

De huidige grenswaarde voor zinkoxide (inadembare fractie) is 10 mg/m³ voor stof.

De tijdens de publieke raadplegingsprocedure voorgestelde grenswaarde was 2 mg/ m³.

Er is een voorstel gedaan door de werkgevers een grenswaarde van 5 mg/ m³ voor zinkoxide te bekomen.

- glasvezelstof

De huidige grenswaarde voor glasvezelstof is 10 mg/m^3 .

De tijdens de publieke raadplegingprocedure voorgestelde grenswaarde voor glasvezelstof (inhalerbaar) was 5 mg/m^3 .

De werkgevers stelden voor om geen afzonderlijke grenswaarde voor glasvezelstof meer te bepalen.

- zwavelzuurniveaus

De huidige grenswaarde is 1 mg/m^3 .

De tijdens de publieke raadplegingprocedure voorgestelde grenswaarde voor zwavelzuur was $0,2 \text{ mg/m}^3$ (thoracaal).

De werkgevers hebben voorgesteld om de grenswaarde voor zwavelzuur (thoracaal) op $0,5 \text{ mg/m}^3$ vast te stellen.

- vuurvaste keramische vezels

De huidige grenswaarde is $1.000.000 \text{ vezels/m}^3$.

De tijdens de publieke raadplegingprocedure voorgestelde grenswaarde voor vuurvaste keramische vezels was $200.000 \text{ vezels/m}^3$.

De werkgevers stelden voor om de grenswaarde voor de vuurvaste keramische vezels vast te stellen op $500.000 \text{ vezels/m}^3$.

- styreen

De huidige grenswaarde is 50 ppm (216 mg/m^3) en korte tijdswaarde 100 ppm (432 mg/m^3).

De tijdens de publieke raadplegingprocedure voorgestelde grenswaarde van styreen was 20 ppm (87 mg/m^3) en bij meting met een korte tijdswaarde 40 ppm (173 mg/m^3).

De werkgevers stelden voor om op een termijn van ongeveer 15 jaar de TLV grenswaarde voor styreen te verlagen tot 30 ppm.

- siliciumdioxide (kristallijn): kwarts (inadembare fractie)

De huidige grenswaarde is $0,1 \text{ mg/m}^3$.

De tijdens de publieke raadplegingprocedure voorgestelde grenswaarde voor kristallijn siliciumdioxide (inadembare fractie) was $0,05 \text{ mg/m}^3$.

De werkgevers stelden voor om de huidige grenswaarde voor siliciumdioxide (kristallijn): kwarts (inadembare fractie) die vastgesteld is op $0,1 \text{ mg/m}^3$, te behouden.

- methylbromide

De huidige grenswaarde is 5 ppm, 19 mg/m^3 .

De tijdens de publieke raadplegingprocedure voorgestelde grenswaarde van methylbromide was 1 ppm, 4 mg/m^3 .

De werkgevers stelden voor om de huidige grenswaarde voor methylbromide te behouden, namelijk 5 ppm, 19 mg/m^3 .

II. ADVIES UITGEBRACHT DOOR DE HOGE RAAD TIJDENS ZIJN VERGAEDERING VAN 20 juni 2008

De Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk brengt volgend unaniem advies uit.

Algemeen:

De Hoge Raad wenst eerst en vooral de aandacht te vestigen op het feit dat voor het nagaan of een grenswaarde al dan niet wordt nageleefd, gekeken moet worden naar de omgevingsatmosfeer en de blootstelling van de werknemer.

Hiervoor verwijst hij naar de artikelen 7, 17 en 50 van het koninklijk besluit van 11 maart 2002 betreffende *de bescherming van de gezondheid en de veiligheid van de werknemers tegen de risico's van chemische agentia op het werk* (B.S. 14.3.2002, Ed. 2; erratum: B.S. 26.6.2002, Ed. 2).

Artikel 7 bepaalt de definitie van blootstelling, namelijk de mate waarin er contact is van het lichaam met het chemisch agens via volgende toegangswegen: ademhalingsstelsel, de huid en de slijmvliezen of het spijsverteringsstelsel.

Volgens artikel 17 moet een werkgever het risico van een gevaarlijk chemisch agens voor de veiligheid en de gezondheid van werknemers op het werk wegnemen of tot een minimum verkleinen, dus de blootstelling voor de werknemer zo laag mogelijk houden.

Artikel 50 vermeldt dat de grenswaarde wordt nageleefd, indien uit de beoordeling blijkt dat de blootstelling de grenswaarde niet overschrijdt.

Voor het meten van de blootstelling van de werknemer moet tevens rekening gehouden worden met de collectieve en persoonlijke beschermingsmiddelen.

Dit betekent dat de blootstelling van een werknemer, mits inachtneming van voorzorgsmaatregelen lager kan liggen dan de omgevingsatmosfeer.

De grenswaarde slaat op de concentratie in de ademzone van de werknemer en niet op de omgevingsconcentratie in de werkplaats. De omgevingsconcentratie in de werkplaats moet evenwel de basis zijn om maatregelen te nemen om de blootstelling te verlagen.

De sociale partners stellen tevens dat de risicoanalyse de basis is en blijft.

Wat de twee ontwerpen van koninklijk besluit betreft, bedoeld onder A. 1. en A. 2., adviseert de Hoge Raad om:

- het ontwerp van koninklijk besluit bedoeld onder punt A. 1. (agentia waarop de niet ontvankelijke bezwaren betrekking hebben) te behouden, mits aanvulling met het agens methyl-2-cyanoacrylaat;
- in het ontwerp van koninklijk besluit bedoeld in punt A. 2. de agentia waarop de ontvankelijke verzoeken van vakbondsvertegenwoordigers tot een lagere grenswaarde dan ACGIH betrekking hadden, te vermelden met de geconsulteerde ACGIH-waarde, dan wel ze met die

waarde naar eerstgenoemd ontwerp van koninklijk besluit over te brengen. De door de vakbonden gevraagde lagere grenswaarden worden evenwel als input voor de volgende publiek raadplegingsprocedure genomen;

Wat de afzonderlijke chemische agentia betreft:

Wat de aldus in het tweede ontwerp van koninklijk besluit overgebleven agentia betreft, meer precies, zinkoxide, glasvezelstof, zwavelzuurlevels, styreen, vuurvaste keramische vezels, siliciumdioxide (kristallijn): kwarts (inadembare fractie) en methylbromide, adviseert de Hoge Raad unaniem om de grenswaarden aan te passen als volgt:

- Zinkoxide

De sociale partners stellen voor om de grenswaarde in twee stappen te verlagen:

- zesendertig maanden na publicatie van het besluit in het Belgisch Staatsblad wordt de grenswaarde voor “zinkoxide inadembare fractie” vastgesteld op 5 mg/m^3 .
- zestig maanden na publicatie van het besluit in het Belgisch Staatsblad wordt de grenswaarde voor “zinkoxide inadembare fractie” vastgesteld op 2 mg/m^3 .

- Glasvezelstof

Met betrekking tot stoffen die glasvezel bevatten bestaan er nu 4 grenswaarden:

- deze van amorfe synthetische anorganische vezels vastgesteld op 1 vezel/cm^3 .
- deze van “deeltjes die niet elders worden ingedeeld (inadembaar)” namelijk 3 mg/m^3 .
- deze van “deeltjes die niet elders worden ingedeeld (inhaleerbaar)” namelijk: 10 mg/m^3 .
- deze voor glasvezelstof (inhaleerbaar) vastgesteld op 10 mg/m^3 .

Voor glasvezelstof kan teruggevallen worden op de grenswaarde voor:

- deeltjes niet elders ingedeeld “inhaleerbaar” en “inadembaar”
- deeltjes die niet elders worden ingedeeld (inadembaar) – deze is vastgesteld op 3 mg/m^3 en is strenger dan de eerste

Door FOD WASO werd voorgesteld de grenswaarde voor inhaleerbaar glasvezelstof te verlagen van 10 mg/m^3 naar 5 mg/m^3 waartegen bezwaar werd ingediend in verband met versterkingsglasvezel (continuous filament fibers) gebruikt in vezelversterkte kunststoffen / composieten.

De sociale partners stellen unaniem voor om de nieuwe voorgestelde specifieke grenswaarde van 5 mg/m^3 voor inhaleerbaar glasvezelstof te laten vallen, omdat bij de normaal in composieten gebruikte hoeveelheden versterkingsglasvezel de 5 mg/m^3 grenswaarde niet overschreden wordt als de hierboven vermelde grenswaarden aangehouden worden.

De sociale partners stellen voor om de berekening van de concentratie van een stof in een composiet op te nemen in een thematische toelichting omdat de samenstelling van een composiet duidelijk een heel belangrijke rol speelt bij de berekening van de concentratie van de stof.

- Zwavelzuurlevels

De sociale partners verwijzen naar de discussies op Europees niveau en vragen om het voorstel tot wijziging van de grenswaarde voor zwavelzuur uit het voorstel te halen en de resultaten op Europees niveau af te wachten vooraleer een nieuwe grenswaarde wordt voorgesteld.

- Vuurvaste keramische vezels

De sociale partners zijn het eens met de door de werkgevers voorgestelde grenswaarde van 0,5 vezels per cm³.

Indien metingen uitwijzen dat de concentratie beneden deze waarde blijft, houdt dit evenwel niet in dat de betrokken werkgever niets hoeft te ondernemen, maar dat hij zoals steeds alles in het werk moet stellen om de blootstelling van de werknemers zo laag mogelijk te houden.

Wordt de blootstellingslimietwaarde van 0,5 vezels per m³ daarentegen overschreden dan handelt de werkgever overeenkomstig codes van goed vakmanschap en taakbladen.

De werkgevers verbinden er zich toe om, wat deze codes van goed vakmanschap en de taakbladen betreft, ontwerpen op te stellen, gebaseerd op het eindwerk van de heer Blyweert en collega's. Deze ontwerpen zullen vervolgens overlegd worden met de werknemersvertegenwoordigers in de Raad en de overheid. Na overeenkomst over de definitieve inhoud van de codes en de taakbladen zal het gebruik ervan door de FOD WASO, via de geëigende kanalen, bevorderd worden.

- Styreen

De sociale partners stellen voor om de grenswaarde in twee stappen te verlagen:

- zesendertig maanden na publicatie van het besluit in het Belgisch Staatsblad wordt de grenswaarde vastgesteld op 40 ppm (173 mg/m³) en bij meting met een korte termijnwaarde 80 ppm (346 mg/m³);
- zestig maanden na publicatie van het besluit in het Belgisch Staatsblad wordt de grenswaarde vastgesteld op 25 ppm (108 mg/m³) en bij meting met een korte termijnwaarde 50 ppm (216 mg/m³);

Rekening houdend met de diversiteit in de industriële technieken waarbij styreen gebruikt wordt en, daarmee verbonden, de verschillende moeilijkheidsgraden om de opgelegde grenswaarden te eerbiedigen, vestigt de Raad er de aandacht op het ALARA-principe dat voor elke werkgever geldt. D.w.z. dat onverminderd deze grenswaarden de werkgevers er steeds voor moeten zorgen dat de blootstelling van de werknemers steeds zo laag mogelijk blijft.

- Siliciumdioxide (kristallijn): kwarts (inadembare fractie)

De vakbonden blijven pleiten voor een verlaging van de grenswaarde voor siliciumdioxide, maar gaan akkoord met de vaststelling dat er betreffende siliciumdioxide te weinig blootstellinggegevens bekend zijn.

Ze verwijzen hiervoor naar het Europees akkoord – *Akkoord over de bescherming van de gezondheid van de werknemers door correct hanteren en juist gebruik van kristallijn silica en producten die kristallijn silica bevatten* (2006/C 279/02)

De doelstelling van dit vrijwillig akkoord is de blootstelling aan kristallijn siliciumdioxide tot het laagst mogelijk niveau te brengen en meer kennis te verzamelen over de gezondheidseffecten van de lagere dosissen.

De sociale partners weten dat het om technologische redenen niet mogelijk is om de $0,05 \text{ mg/m}^3$ volgens de norm NBN EN 482: 2006 *Werkplaatsatmosfeer - Algemene eisen voor de uitvoering van de procedures voor het meten van chemische stoffen* te meten. Een dergelijke fractie kan immers met de huidige stand van techniek niet gemeten worden in 8h-TWA.

De sociale partners zijn van mening dat, om afdwingbaar te zijn, een norm meetbaar moet zijn.

Rekening houdend met het bovenvermelde stellen de sociale partners het volgende compromis voor:

De grenswaarde van $0,1 \text{ mg/m}^3$ blijft in aanvang behouden, maar er wordt blijvend gestreefd naar een verdere verlaging van de blootstelling in de verschillende sectoren.

Tijdens een eerste fase wordt een stand van zaken opgemaakt om te weten in welke sectoren er een blootstelling aan kristallijn siliciumdioxide is en hoeveel deze bedraagt.

Het uitvoeren van een uitgebreide meetcampagne vormt de basis hiervoor.

Tevens wordt er gestreefd naar het vinden van een oplossing betreffende de meetproblematiek en wordt er gezocht naar een meetbare norm.

Tegen eind 2008 zullen de resultaten van de epidemiologische studie in de keramische industrie (26.000 dossiers van blootstelling aan fijn kwartsstof) bekend gemaakt worden.

Deze studie zal meer inzicht geven over de gezondheidseffecten van lage blootstelling aan siliciumdioxide.

De Hoge Raad vraagt dat hoe dan ook, in de sectoren die duidelijk reeds bij de problematiek betrokken zijn, zoals de steengroeven, van bij de aanvang van de eerste fase, de toepassing van het akkoord, met reeds de nadruk op de informatie aan de werknemers en het gezondheidstoezicht, zou opgevolgd worden.

In een tweede fase, twee jaar na publicatie in het Belgisch Staatsblad van het koninklijk besluit dat uitvoering geeft aan dit advies, wordt een evaluatie uitgevoerd en een verdere verlaging van de blootstellingswaarde nader onderzocht.

Prioriteit tijdens de verschillende fases blijft het streven naar een lagere blootstelling aan siliciumdioxide.

De sociale partners zijn het erover eens dat dit dossier ook aangekaart moet worden bij de andere betrokken sectoren die geen ondertekenaars zijn van het Europees akkoord, zoals met name de bouwsector.

Over de blootstelling aan siliciumdioxide in de bouwsector zijn er geen gegevens beschikbaar. De werknemers weten trouwens niet dat ze blootgesteld worden aan siliciumdioxide. Een informatiecampagne, voorlichting en sensibilisatie naar de sector toe is volgens de sociale partners van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk noodzakelijk. Dit kan via het paritair overleg en het NAVB.

De sociale partners zijn het er verder over eens dat dit dossier niet afhankelijk mag zijn van de situatie in de bouwsector.

De bouwsector moet eerst geïnformeerd, voorgelicht en gesensibiliseerd worden, daarna moet de inventarisatie gebeuren.

De sociale partners wensen daarom de bouwsector aan te sporen om de specifieke beroepen en activiteiten waar siliciumdioxide kan vrijkomen in kaart te brengen, evenwel met een aangepast tijds kader voor de eerste fase, en de sector te sensibiliseren voor de risico's die de betrokken werknemers lopen.

Verwijzend naar de sectorale CAO 2007-2008 binnen de bouwsector waarbij afgesproken is om in de schoot van het NAVB van een werkgroep op te richten belast met het in kaart brengen van deze problematiek en het uitwerken en voorstellen van oplossingen, suggereert de Raad dat het NAVB hierbij eventueel beroep kan doen op (sectorale) deskundigen van het WTCB.

- **Methylbromide**

De sociale partners van de Hoge Raad voor preventie en bescherming op het werk stellen als compromis een grenswaarde van 2 ppm of 9 mg/m³ voor als grenswaarde voor methylbromide.

De sociale partners vragen echter om te onderzoeken of het opportuun is om een korte tijds waarde voor methylbromide in te stellen.

Tenslotte:

Beide ontwerpen van koninklijk besluit mogen in één ontwerp van koninklijk besluit gecombineerd worden.

De sociale partners passen de publieke raadplegingsprocedure aan om de moeilijkheden te vermijden die tijdens de eerste toepassing van de procedure zijn ontdekt en die het gevolg zijn van:

- de afwezigheid in fase 2 van ontvankelijkheidscriteria voor bezwaren die aansturen op een lagere grenswaarde dan de geconsulteerde ACGIH-waarde;
- de noodzaak om sectoren te raadplegen over een verzoek tot verdere verlaging van de grenswaarden gevraagd wordt dan de geconsulteerde ACGIH-waarden, terwijl die sectoren bij de aanvang van de publieke raadplegingsprocedure genoeg konden nemen met deze geconsulteerde ACGIH-waarden, maar a priori uiteraard onwetend zijn over het latere verzoek tot verdere verlaging;
- de onmogelijkheid voor de Minister en de Administratie om bij de aanvang van fase 3 een ontwerp van koninklijk besluit voor te stellen waarin grenswaarden zijn opgenomen die voortvloeien uit de resultaten van de besprekingen van de ontvankelijke bezwaren tegen de geconsulteerde ACGIH-waarden.

III. BESLISSING

Het advies aan mevrouw de Minister van Werk bezorgen.